

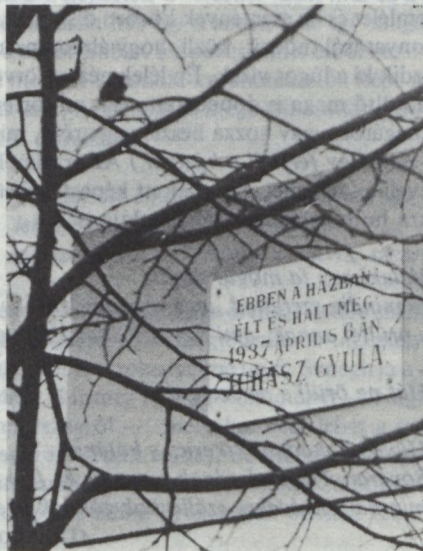
volna a hazard képzelet: most megtanulja: a megfoghatatlan érintéséhez még több alázat kell, mint a bizonyoshoz:

*Sírok, siratok, abbahagyom és énekelek.
Nézem a lóhalálba vágató csillagokat
és rád kell gondolnom folyton, aki
elgondolhatatlan lettél,
mint a világ délutánja s a levegő sebe
szájam körül.*

(Meghalni járok a közeledbe)

Az *Elmaradt lázálom* alapélménye tehát a gyász utáni reggeliek világításában láttatja az eseményeket, s a világkép elemeinek is eddig nem tapasztalt társulásait hozza létre. Sőt ki is bővíti, új elemekkel (például az esztergomi kert világával) a világkép anyagi tartománya. Képeiben a meglepetés és a ráismerhetőség talánya most válik lényegláttató, sokszor megdöbbentő remekléssé. S a képzelet olyan versbetöltő, kompozícióalkotó találatokra képes, melyek Ady nagy látomásaira emlékeztetnek (*Talán egy fa nő bennem*). Nem némulnak el a közösségi ihletetek sem, versek sorát termik, de fontosabb, hogy a próbáit átvészelő lélek mediterrán szomja, életigenlő hajlama is átküzdi magát a gyász szénrétegén, lepárolt ihleteit mély törvényismeret komolysága hatja át. A teljes emlékezet még csak tetszhalottként létezhet (*A hosszú tél zsoldára*), hogy „nincs vége semminek” — csak a védtelenek lehetőségeire utal (*Szomorkás, nyári dal*), de a szervezet mélyeiben mozdulnak a fagyos erek, s ha a természet kinyílása láttán benne is föltámad az életkedv, nem kell szégyenkeznie, ez is rá vall: megszenvedett s megérdemelt kegyelem ez. Természete is ilyen: már nem dionizoszi, hanem „megszelídült”.

Azt hiszem, most érkezett a költő önmagához.

EMLÉKTÁBLA JUHÁSZ GYULA LAKÓHÁZÁN